

Zprávy z České

Příloha

Konec války u České

S Ing. Jiřím Saulem vzpomínáme nad kronikou na konec války v naší obci

Přestože si letos připomínáme už 75. výročí konce druhé světové války, pro některé z nás jsou to vzpomínky stále živé. Zážitky to byly natolik silné, že utkvěly v mysli na celý život. A jak by ne, vždyť při nich o život šlo.

V minulém čísle pan Saul vzpomínal spolužáka Minaříka z Řečkovic, jehož otec se dal k Němcům a ze svého domu na dnešní Banskobystrické ulici podával zprávy svým soukmenovcům na Špici, takže ti byli na blížící se tanky dobře připravení. Ačkoli to osvoboditele stálo velké ztráty a odnesly to i domy v okolí, naše obec byla paradoxně díky Minaříkovu podlému jednání uchráněna těch nejprudších bojů. Hlavní nápor Rudé armády se totiž po nárazu na Špici přesunul na vedlejší trasu přes Jinačovice, ačkoli původní rozkaz zněl jasně: po hlavním tahu přes Českou.

Naše vesnice tak nemusela být evakuována jako sousední Jinačovice, nebo také Jehnice s Ořešínem, jejichž obyvatelé pak v houfech putovali přes Českou.

Zástupy lidí prchaly už delší čas také z Brna, které ohrožovalo nepřetržité bombardování. Chtěli se ukrýt dál na venkově. Velký nálet na Brno pro-

Válka tragicky zasáhla do osudů mnoha rodin. Pan Brídl se narození svého mladšího syna už nedočkal. Zahynul při náletu na Brno r. 1944

běhl již 20. listopadu předchozího roku a bohužel si vyžádal obět' i z řad našich občanů. Pan Otto Bridl, úředník spořitelny, podlehl zraněním utrpeným v krytu pod rozbombardovanou budovou. Bylo mu teprve 38 let.

V dubnu 1945 pochopitelně nálety ještě sílily, náš kronikář na ně tehdy z České hleděl až fascinovaně:

V noci na 16. duben osvětlovala spojenecká letadla Brno světelnými raketami v podobě vánočních stromků. Byla to hrůzostrašná, ale i krásná podívaná. Celý kraj, i naše Česká, byl osvětlen, a pak nastalo velké bombardování zjištěných cílů v Brně. Po této hrozně noci nejel do města do práce již nikdo. Obcí projížděly ve dne v noci německé pancéře, dělostřelectvo, pěchota. Obyvatelstvo žije v neklidu a napětí.

Bezpečně se tedy nežilo ani u nás na venkově. Lidé už byli na konci války skleslí a unavení. Těžko sháněli jídlo pro sebe, přitom na nich dál ležela povinnost zajišťovat dodávky. Cítili se ohrožení od Němců i osvoboditelů.

...Nemíne dne, aby nebyl hlášen nálet cizích letadel. Denně hlásí z radia hlas kuřáčky z Vídně přilet cizích letadel nad Vídeň a pak houkají sirény i u nás, mnohdy několikrát za den. Fronta se blíží k Brnu.

S blížící se frontou přibývalo také putujících: *Přes Českou se postupně převálily nespočetné davy vojáků různých armád, civilistů, zajatců, raněných, vítězů i poražených...* doplňuje pan Saul. Podle kroniky s příchodem fronty prchali z Brna především němečtí civilisté – ženy, děti a starci, oddíly německého vojska se naopak stahovaly k obraně města: *Poslední z nich zastavují v obci a stěhují se do domů, stodol. Obyvatelé opouštějí byty a usazují se trvale do sklepů.*

Noc co noc je Brno osvětlováno a bombardováno. 23. dubna prchají z Brna ustrašení lidé. Vezou dětské kočárky, trakaře, vozíky, na zádech nesou rance a prchají před blížící se frontou a střelami hloubkových letců. Občané jsou neklidní, zakopávají svršky, peřiny a cenné věci. Mnoho jich s ranci a tlumoky prchá do Lelekovic v domnění, že při státní silnici bude boj mnohem těžší (což se podle dalšího zápisu potvrzuje). Někteří se ukrývají pod mosty nové dráhy, ale po několika dnech se vrací zpět. Po cestách, pěšinách, návrších jsou rozestaveny tanky a děla.

Pro nás se stal tragickým především 25. duben. Tehdy zahynuli 18letý Luděk Štefl, 36letý Rudolf Svoboda a 58letá Marie Hrušková – všichni z domu 109, kam spadla puma, v domě č. 32 přišla o život 60letá Marie Petlachová.

Na výši ztrát civilního obyvatelstva se podepisovala i únava a otupělost z neustálého ohrožení. V sousedních Jinačovicích byl ale německý frontový velitel natolik zaskočený neopatrností místních během ostřelování, že prý prohlásil: „*Nikde jsem neviděl, aby civilisté tak pobíhali po ulici, jako v této vesnici!*“ A to už měl něco za sebou! Lidé opouštěli kryty, zvědavě pozorovali střelbu, dobíhali domů pro potraviny a nakrmit dobytek, který narychlo museli opustit. Tak přicházeli mnozí zbytečně o život a ne-

být toho, že 6. května německý velitel nařídil nucenou evakuaci všech, patrně by ztráty byly ještě mnohem větší. K nám se zpráva o vystěhování Jinačovic donesla 7. května, když odsud dorazila maminka s pětidenním miminkem v kočárku.

Pan Saul vzpomíná, jak strašné dunění se tehdy od Jinačovic směrem k nám neslo, boje tam probíhaly urputné a vesnici (naštěstí již evakuovanou) z velké části zničily. Ale ani my jsme se škodám na domech nevyhnuli. Co se u nás dělo po osudném 25. dubnu? Kronika pokračuje: *27. dubna hned ráno přivezli Němci z Brna několik děl a umístili je do zahrad, kde usekali celé stromy pro jejich krytí a zahájili střelbu. Rusové děla našli a ruské granáty se na ně jen sypou.*

Děla pomáhali zakopat a skrýt i místní mladíci k tomu polapení, mezi nimi i Jiří Saul. František Cecava, další z nich, popsal své dojmy takto: *vedli nás vesnicí, která působila žalostným dojmem, ploty rozvalené, zdi od střelby a granátů díravé, vrata vypáčená, okna vysypaná, stavení zdemolovaná, zvláště utrpěly domy č. 45, 10, 12, 20 a mnoho jiných. Roh u kapličky uražen, všude ve dvorech a zahradách hotová spoušť, díry od bomb a granátů.*

Jámu 7 m dlouhou a 4 m širokou do hloubky půl metru kopali naši muži za pomoci německých vojáků 3 hodiny, ale kvůli ohrožení sovětskými letadly, kterým Němci říkali šicí stroje, byli pak propuštěni.

Letoun Polikarpov 2, Němci přezdívaný létající šicí stroj, samotnými Rusy pak kukuruzník (sekačka kukuřice) pro svůj typický klapavý zvuk. Původně školní letoun křehké konstrukce (dřevo, plátno) a slabého motoru proslavily především Noční čarodějnice, noční bombardovací pluk sestavený výhradně z žen z celého Sovětského svazu.

U Němců budily časem takovou hrůzu, že začali věřit v jejich nadpřirozené schopnosti (proto ten nelichotivý název, který si ovšem sovětské letkyně – mimochodem vesměs krásná mladá děvčata ve věku nejčastěji 17 – 22 let – vzaly hrdě za svůj).

Výhoda provizorního „bombardéru“ spočívala kromě snadného ovládání v jeho tichém chodu a schopnosti neslyšeně doklouzat přímo nad nepřátelské postavení, takže často první zvuk, který zde uslyšeli, byla až shozená vybuchující puma. Jinak byly tiché stroje využívány též k zásobování partyzánů. Nad Českou ale pravděpodobně šící stroj nepilotovala žádná žena čarodějnice, ty postupovaly frontou přes Polsko k Berlínu.

Sovětské letkyně rozhodně jako čarodějnice nevypadaly. Vlevo příslušnice nočního bombardovacího pluku, vpravo nejúspěšnější stíhací pilotka a letecké eso Lidija Litvjak

Takové štěstí neměl průvod vězňů, který ještě v té době hnali Němci přes naši obec:

V této hrozně palbě prošel naší obcí průvod asi 40 vězňů. Vedeni dvěma průvodci, německými vojáky. Byli to většinou Češi, političtí vězňové. Za vesnicí zůstali odpočívat a přes zákaz průvodců dostali od našich občanů občerstvení, načež se tento smutný průvod dal na cestu k Tišnovu.

29. dubna již sami Němci vezoucí z Brna svoje raněné vypravují, že je město v ruských rukou a přiznávají, že mají válku prohranou. Přesto jejich polní policie stále loví zběhy a právě toho dne pověsí 4 chycené pro výstrahu na stromech po obci.

Němci berou konec války různě: někteří uvažují pragmaticky, vyklízejí pole a snaží se dostat do amerického zajetí, jiní jsou z porážky ještě zuřivější a na poslední chvíli se mstí.

K našemu vzpomínání se připojuje Ing. Eva Paseková

Perné chvíle zažila v těchto dnech i jedna mladá maminka v naší obci. Dům číslo 60, ve kterém s rodinou bydlela, měl to „štěstí“, že se zalíbil německému (a pak i ruskému) štábu. Je prostorný, z patra je z něho široký rozhled, ideální pro zřízení velitelství. Vzpomíná dcera ohrožené Marie Pokorné, paní Eva Paseková (tehdy sotva šestiletá Evička Pokorná):

Většinu vzpomínek mám pochopitelně z vyprávění svých blízkých, maminky a chůvy, která tehdy s námi v České žila. Má sestra totiž byla ještě malinká, měla teprve půl roku, a maminka měla plno práce v obchodě, takže ji chůva s domácností pomáhala. Vlastně to bylo obrovské štěstí, protože Lucinka (tak jsme chůvě Marii Lucké říkali) tehdy patrně zabránila velké tragédii.

Maminka totiž byla temperamentní, pocházela ze Slovácka (z Hodonína), navíc už jako čtrnáctileté děvče přišla o svou matku, takže byla zvyklá protloukat se sama a nenechat si nic líbit. Vždycky byla kurážná, nebála se postavit každému, kdo si na ni dovoloval. A to dokonce i veliteli německého štábu; toho dokázala popudit k nepřítelosti.

Seběhlo se to tak: německý štáb tehdy zabral celé naše horní patro. My jsme zůstali v přízemí, ve sklepě se ještě skrývala kmotřenka s rodinou a nějací další lidé z České, nepamatuji se už, kdo to byl. Maminka chystala jídlo pro české osazenstvo, ale Němci nahoře si vařili sami. Kuchyň je tam situovaná směrem k Brnu. Když probíhaly osvobozovací boje na Špici, střely dolétaly až do České, jedna zasáhla i náš dům a prorazila okno právě do horní kuchyně. Voják, který zrovna krájel maso na guláš, měl najednou o jeden kousek víc – zbloudilá střela mu urazila prst! Pak si prý z něho ještě dělali legraci, z čeho že ten guláš vaří...

Když maminka zjistila, co se stalo, rozhodla se rázně jednat. To tak, aby čekala, až Rusové vyhodí náš dům do povětří coby sídlo nepřátelského štábu! Už jsou tak blízko, válka je rozhodnutá, není proč váhat. Chytila velkou bílou plachtu a chystala se ji vyvěsit z okna, bez ohledu na to, že dům byl ještě plný Němců. Ať Rusové vidí, že se vzdávají.

Německý velitel se jí v tom snažil zabránit, ale ona se nedala. Vždyť sami Němci stejně za chvíli zmizí, a co bude s nimi, mají tu být za snadný terč? Taková vzdorovitost ale odměřeného důstojníka rozlítla k nepřítelosti, hnal se na ni, chápal se pistole, že ji zastřelí. Nebýt Lucinky, která se do konfliktu srdnatě vložila a uchlácholila ho (prý mladou ženu nesmí brát tak vážně, má obrovský strach o své malé děti a neví pořádně, co mluví), tragédie byla asi neodvratná.

Nakonec emoce opadly, Němci skutečně zakrátko zmizeli a nastal čas vytáhnout vlaječky, které měla maminka po celou dobu pohotově přichystané pro Angličany i pro Rusy.

Rudoarmějci u Pokorných na zahradě

Nejprve obcí nakrátko prokmitla rumunská armáda, tu jsem já jako čerstvá školáčka tenkrát zaregistrovala snad jen tak, že mi zmizela školní aktovka.

Ale Rumuny hned vzápětí vystřídali Rusové, kteří si u nás opět zřídili štáb. Když dorazili, byli z našeho domu nadšení: tu „kómnata“ na umývání, tu „kómnata“ na spaní... a já jsem pro ně byla „sámaja krásivaja děvočka“. Mamince všechno chválili, na rozdíl od Němců byli srdeční a uctíví, ale nakonec měla incident i s nimi. Měli jsme tehdy totiž takové šikovné autíčko Škoda Popular a najednou ejhle, auto fuč. Maminka soptila, lítala po celém domě, jak se něco takového mohlo stát, jak se to k ní jako k hostitelce chovalo?! Rusové se ji snažili uklidnit: Tiško, gospoda, tiško! Ale gospoda nebyla tiško, naopak, ráčila jako tajfun, dokud jí auto nepřivezli zpět – ovšem bez kol.

Dnes to chápu, jejich vozy byly zničené, měli za sebou strastiplnou cestu, při které na nějaké servítky nebyl čas, kola zkrátka potřebovali... Ale maminka pro takové jednání pochopení neměla. A nutno říct, že na ruské vojáky tím udělala dojem, zjedнала si u nich respekt. Celou další dobu, co u nás pak přebývali, se ji snažili všemožně předcházet. Tu ji podstrkovali slepici (radši nedomyšlet, jak k ní přišli), tu něco jiného, takže jsme měli na tu dobu nevídaně vydatnou stravu. Ostatně tím si obstarávali jídlo i sami pro sebe, protože na rozdíl od Němců jsme teď měli s Rusy společnou kuchyni a maminka vařila i pro ně.

Rusové se u nás zdrželi delší dobu, jejich velitel byl zraněný a nemocný a potřeboval se zotavit. Maminka se o něho starala, byl to velice slušný, vzdělaný člověk. Když se mu svěřovala, jak se těší, až skončí všechny boje a Rusové tu budou s námi, jen prý utrousil: No, abyste si ještě nevzpomněla... Konkrétní ale nebyl, to ani nemohl.

Perné chvílky zažil za války ale i tatínek paní Evy, který měl v Brně uzenářský podnik a byl pověřen zásobováním armády sádlem:

Tatínka si zavolali na gestapo na Cejl. Nezdál se jim poměr vytaveného sádla k dodanému zboží. No co si budeme povídat, dojem to byl správný. Naši vypomáhali mnoha lidem, za války byla o sádlo velká nouze, a tak určitá část opravdu mizela bokem. Teď si za to na tatínka došlápl. Když mi to vyprávěl, říkal, že to byl snad nejhorší okamžik, který kdy zažil.

Ale naštěstí ani pan Pokorný neztratil v rozhodující okamžik hlavu: *Tatínek na to šel vědecky, byl inženýr, nedal se, začal gestapákům odborně vykládat, k jakým procesům dochází při tavení sádla a že se část hmoty odpaří ve formě vodní páry. Přesvědčil je zkrátka, že jejich výpočty jsou chybné a že je vše v pořádku.*

Válka v Brně vůbec zamíchala osudy mnoha lidí, ničila vztahy, často i v rodinách žili spolu Češi, Němci, Židé... Pak se vše změnilo. Mou nejlepší kamarádkou z dětství byla Olinka Haasová, jejíž tatínek Pavel Haas (vynikající hudebník, bratr herce Huga) zahynul v koncentráku.

Toto dramatické období se snažili Pokorní přežít raději v ústraní v České, kde by je napadlo, že tu budou hostit štáby obou znepřátelených armád.

Fotografie se zraněným velitelem sovětského štábu na památku: stojící maminka Marie Pokorná, uprostřed na klíně rudoarmějce Eva a malinká Věra Pokorné, zleva a zprava sestry Hrazdírový

Paní Eva vzpomíná, že poslední Němce viděla proběhnout u nich na zahradě ještě při samém osvobození 9. května ráno. Do poslední chvíle se nevzdávali, na cestách pokládali miny (na to doplatil jeden rumunský voják), podminovali také nový most u nádraží. Paradoxně tak největší škody způsobili sami sobě. Nechtěně tak totiž vyhodili do vzduchu svůj vlastní zadní voj, prchající na poslední chvíli. Kusy těl povalující se na silnici i na střeše nedalekého domu byly děsivým obrazem, který bylo těžké dostat z hlavy.

Jednou z obětí toho dne se stal také docela mladý německý voják, téměř ještě dítě. Spatřit i jeho mrtvolu položenou na kolejích vedle zbytků roztrhaných Němců, to bylo snad ještě hrůznější než pohled na škody, které napáchal samotný výbuch. Chlapec totiž nezahynul při něm, byl zastřelen jako lapený zajatec.

Přitom ještě včera s ním místní kluci mluvili. Přišel k nim celý vystrašený a zoufalý, když posedávali na lavičce poblíž místa, na kterém se ukryl. Kdo ví, proč se rozhodl zůstat zrovna tady, ve starém sklepě po vyhořelém domě (dnes Nedomovo, tehdy proluka). Chtěl se tak vyhnout frontovým bojům? Nebo už nechtěl mít s německou armádou nic společného? Nebo mu jen ti jeho ujeli? Každopádně teď tu stál bezradný a naléhavě se dotazoval hochů, kteří by za normálních okolností mohli být jeho kamarádi při hrách: co si má počít, jak se zachránit?

Mezi oslovenými byl tehdy i mladý Jiří Saul: *Ani my jsme nevěděli, co dělat, bylo těžké mu poradit. Řekli jsme, ať zahodí zbraň a vzdá se Rusům. Byl totiž ozbrojený pistolí. Ale asi nás neposlechl, měl ji u sebe, když ho Rumuni chytli. Odvedli ho k nádraží a tam zastřelili. Nevíme, jak se to seběhlo, zuřily ještě boje, střílelo se, všichni jsme byli schovaní. Ležel tam vedle roztrhaných těl svých spolubojovníků, byl to strašný pohled. Snad kdybychom byli při tom, když ho odváděli, mohli jsme nějak zasáhnout, přimluvit se za něho... Ale nikdo z nás to neviděl.*

Pro kluky, sledující se zájmem dění v osvobozované obci, bylo přirozené soucítit s osudem vrstevníka, se kterým ještě včera mluvili, přestože to byl nepřátelský Němec. Co by dělali oni na jeho místě? Jak by jim bylo? Vždyť to byl chlapec jako oni a ani němečtí vojáci nebyli všichni nacisti. Byli mezi nimi i slušní lidé, kteří neměli na výběr: chceš nebo nechceš, do války půjdeš. A co jeho rodina kdesi daleko, která nic netuší?

Dalšího našeho rodáka Ing. Jana Peringera jeho osud zasáhl natolik, že se k němu ještě na stáří vrátil v jedné ze svých knih. Přestože jde pouze o fabulaci, volně inspirovanou hrstkou dochovaných informací, o poselství knihy nemusíme pochybovat: válka je strašná. Ničí osudy lidí bez ohledu na to, jakou vinu nesou či nenesou.

We'll Meet Again – Zase se shledáme

*Nevím kdy a nevím kde, tohle ale vím:
jednoho slunečného dne se znovu sejdem!*

Slovy této písně povzbuzovala slavná anglická zpěvačka Vera Lynn vojáky, nasazující denně krk pro obranu své země během druhé světové války. Jezdila za nimi do terénu, pořádala koncerty pod širým nebem, brzy si u nich získala velkou popularitu, notovali si písně spolu s ní... Letos v červnu za svými chlapci odešla, v úctyhodném věku 103 let. Ale písničky, jako výraz vzpomínky na všechny ty, kteří překonávali strach, odcházeli do nejistoty a z nichž se mnozí nevrátili, zůstaly živé.

Osmdesáté výročí bitvy o Británii

Stále živá je i vzpomínka na „hrstku“ letců, kteří významným dílem rozhodovali o budoucnosti celé Evropy během bitvy o Británii. Když jsme si loni připomínali osobnost Josefa Františka, nejúspěšnějšího pilota rozhodující fáze této bitvy, a zvala jsem vás na letošní velké oslavy do Otaslavic, jeho rodiště, nikdo nemohl tušit, jak koronavirus zatočí se všemi plánovanými akcemi. Program se nakonec musel značně zredukovat, takže v sobotu 10. 10. 2020 proběhl u domečku v „Kótě“, kde Jozefek vyrůstal, pouze pietní akt. Sešli se u něho ale všichni, kterým památka fenomenálního pilota leží opravdu na srdci, a na atmosféře setkání to bylo znát. I počasí vyšlo, byl to jeden z posledních teplých slunečných dnů. Když nad hlavami účastníků hned dvakrát zaburácely stíhačky JAS - 39 Gripen z Čáslavi a zamávaly nám na rozloučenou křídly, jako bychom prožili alespoň závan toho, že „jednoho slunečného dne se znovu sejdem“... Byl to takový nebeský pozdrav od kluků, kteří přebrali Josefovou štafetu, a snad i od samotného Josefa Františka, který se už domů nikdy nevrátil. Na jednu úplně jinak zněla i naše hymna, ta krásná písnička, která tehdy alespoň v duchu vracela naše letce ke svým milým v obsazeném Československu. Kdyby ho neopustili, nedokázali by ho bránit.

*Letouny JAS - 39 Gripen přiletěly pozdravit rodnou ves
Josefa Františka*

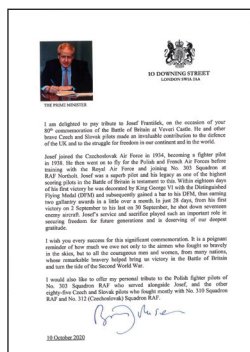
Během pietního aktu zazněly hned čtyři hymny čtyř zemí, za které náš pilot létal: kromě naší i polská, britská a francouzská. Při té poslední jmenované nám už ale kroužil nad hlavou další letoun, tentokrát z Aeroklubu Josefa Františka v nedalekém Prostějově. Pilotovi, který vyčkával na obloze v povzdálí už delší čas, totiž docházel benzin a nezbylo mu než zakroužit nad otaslavicským shromážděním právě během skočné znějící Marseillaisy, což ovšem mělo také svoje kouzlo.

Kromě zástupců naší armády a letectva se dostavili na slavnost i reprezentanti polské a britské armády. Pronesli svoje zdravice a ten britský, Wing Commander James Nichols, přečetl i osobní dopis Borise Johnsona, který britský premiér zaslal do Otaslavic speciálně k této příležitosti. Vyjádřil tak vděčnost a vzdal hold především Josefu Františkovi, ale i všem polským letcům, se kterými náš pilot létal, a všem dalším Čechoslovákům, kteří se rovněž zúčastnili bitvy o Británii. Pan Nichols dosvědčil svůj opravdový zájem a respekt už jen tím, že si odpolední slavnost v Otaslavicích nenechal ujít ani za cenu čtrnáctidenní karantény, která ho pak doma čekala.

(Mimochodem, nápad oslovit premiéra Johnsona a požádat ho o zdravici jsme coby příznivci Josefa Františka a Klubu vojenské historie Otaslavice „upekli“ s jeho předsedou v dobrém rozmaru jednoho letního odpoledne na zahrádce hospody v České! Pan Rambousek z Brna, hlavní iniciátor, dopis sestavil a kromě hlavního tématu – výročí bitvy o Británii a podílu našeho pilota na jejím šťastném konci – přidal i vzpomínku na Winstona Churchilla, bez kterého by se Británie tak rozhodně na odpor Hitlerovi nikdy nepostavila a který hned třikrát pobýval na nedalekém hradu Veveří. Sám Boris Johnson právě o tomto státníkovi napsal životopisnou knihu. Předseda KVH Otaslavice Vladimír Ambros a starosta rodné obce Josefa Františka Marek Hýbl dopis zaštili svými podpisy, Jarmila Hanzlíčková přeložila a pak už putoval na Downing Street 10. Pan premiér si dal na čas, až den před slavností nám z Otaslavic přichází radostná zpráva: Wow! Píše nám Boris! Pro dokreslení – Otaslavice jsou obcí jen o málo větší než Česká...)

Celá slavnost si ale přes oficiální ráz zachovala rodinnou atmosféru, což je dobře. Jako by byl Josef František v Otaslavicích stále doma, mezi ty bodré Hanáky by jistě i po 80 letech pořád dobře zapadl. Vždyť právě on byl známý tím, že nezkazil žádnou zábavu.

Možná jste zachytili, že Josefu Františkovi letos vyjádřili v Británii mimořádnou poctu i tím, že opatřili historickou stíhačku Hawker Hurricane jeho osobním označením RF-R, R4175. V letounu s touto značkou Josef nejčastěji létal, v něm absolvoval i svůj poslední let. Letoun je trvale umístěný v muzeu v Duxfordu, pokud ale situace dovolí, počítá se s tím, že se účastní leteckých akcí i jinde v Evropě. Kdo ví, třeba se někdy příště proletí také nad Otaslavicemi! Stále se totiž najdou piloti, kteří to s ním umí.

Už jsou to dva roky, co jsme vzpomínali na konec Velké války v České přiblížení osudů těch, co se jí účastnili. Podařilo se nám zachytit jen zlomek jejich zážitků a zkušeností, přesto jsme nad nimi museli občas žasnout. Kolik toho ale zmizelo nenávratně v zapomnění? A kolik zmizelo těch, kteří neměli štěstí, aby přežili a vůbec se mohli o svoje zážitky podělit?

Na všechny účastníky bojů, ty slavné i ty ztracené a zapomenuté, můžeme vzpomenout i letos v Den válečných veteránů 11. listopadu. Kvítek vlního máku jako symbolu prolité krve by nám měl připomenout, že svoboda něco stojí. Zvláště při příležitosti letošního 80. výročí zlomové bitvy o Británii a 75. výročí definitivního vítězství Spojenců nad nacistickým Německem.

